

एवमेतं महायूहं व्यूहं द्रोणे व्यवस्थितः । शूचीमुखे महेष्वासः कृतवर्मा व्यवस्थितः ।
 अनन्तरञ्च काम्बोजौ जलसन्धश्च मारिष । दुर्योधनश्च कर्णश्च तदनन्तरमेव च ।
 ततः शतसहस्राणि योधानामनिवर्त्तिनां । व्यवस्थितानि सर्वाणि शकटे मुखरचिणं ।
 तेषाञ्च पृष्ठतो राजा बलेन महता वृतः । जयद्रथस्ततो राजा शूचीपांश्च व्यवस्थितः ।
 शकटस्य तु राजेन्द्र भारद्वाजो मुखे स्थितः । अनु तस्याभवद्भोजो जुगोपेन ततः स्वयं ।
 श्वेतवर्मा बरोष्णीषो व्यूढारस्को महाभुजः । धनुर्विस्मययन् द्रोणस्तस्या क्रुद्ध इवान्तकः ।
 पताकिनं शोणहयं वेदोरुष्णाजिनध्वजं । द्रोणस्य रथमालोक्य प्रहृष्टः कुरवोऽभवन् ।
 सिद्धचारणसङ्घानां विस्मयः समहानभूत् । द्रोणेन विहितं दृष्ट्वा यूहं चुम्बार्णवोपमं ।
 सशैलसागरवनां नानाजनपदाकुलां । यसेद्भूहः क्षितिं सर्वामिति भूतानि मेनिरे ।

वज्ररथमनुजाश्वपत्तिनागं प्रतिभयनिस्त्रनमद्भुतानुरूपं । अहितहृदयभेदनं महदै शकटमेवेत्य कृतं ननन्द राजा ।

इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि कौरवयूहनिर्भाणे सप्ताशीतोऽध्यायः ॥ ८७ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ ततो व्यूढेष्वनीकेषु समुत्कृष्टेषु मारिष । तादृशमानासु भेरीषु मृदङ्गेषु नदत्सु च ।

अनीकानाञ्च सङ्घादे वादित्राणां च निस्त्रे । प्रभापितेषु शङ्खेषु सन्नादे लोमहर्षणे ।

आवारयत्सु शनकैर्भरतेषु युयुत्सुषु । रौद्रे मुहूर्त्ते संप्राप्ते सव्यसाची व्यदृश्यत ।

बलानां वायसानाञ्च पुरस्तात्सव्यसाचिनः । वज्रलानि सहस्राणि प्राक्रीडन्त च भारत ।

मृगाश्च घोरसन्नादाः शिवाश्चाश्विदर्शनाः । दक्षिणेन प्रयातानामस्माकं प्राणदंस्तथा ।

सनिर्घाता ज्वलन्त्यश्च पेतुरुक्ताः सहस्रशः । चचाल च मही कृत्स्ना भये घारे समुत्थिते ।

विश्वग्वाताः सनिर्घाता रूक्षाः शर्करकर्षिणः । ववुरायाति कौन्तेय सङ्ग्रामे समुपस्थिते ।

नाकुलिश्च शतानीको धृष्टदुम्बश्च पार्षतः । पाण्डवानामनीकानि प्राज्ञा तौ व्यूहतस्तदा ।

ततो रथसहस्रेण द्दिरदानां शतेन च । त्रिभिरश्वसहस्रैश्च पदातीनां शतैः शतैः ।

अर्धद्वेमात्रे धनुषां सहस्रेतनयस्तव । अग्रतः सर्वैरेन्यानां स्थितो दुर्मर्षणोऽब्रवीत् ।

अद्य गाण्डीवधन्वानं तपन्तं युद्धदुर्मदं । अहमावारयिष्यामि बलेन मकरालयं ।

अद्य पश्यन्तु सङ्ग्रामे धनञ्जयममर्षणं । विषक्तमपि दुर्द्धर्ममश्मकूटमिवाग्निनि ।

तिष्ठध्वं रथिनो यूयं सङ्ग्राममभिकाङ्क्षिणः । युष्यामि संहतानेतान्यशो मानं च वर्द्धयन् ।

एवं ब्रुवन् महाराज महात्मा स महामतिः । महेष्वासैर्वृतो राजन्महेष्वासो व्यवस्थितः ।

ततोऽन्तक इव क्रुद्धः सवज्र इव वासवः । दण्डपाणिरिवासन्नो मृत्युः कालेन चोदितः ।

शूलपाणिरिवाक्षोभ्यो वरुणः पाशवानिव । युगान्ताग्निरिवार्चिमान् प्रधक्ष्यन् पुनः प्रजाः ।

क्रोधामर्षबलोद्भूतो निवातकवचान्तकः । जयो जेता स्थितः सत्ये पारयिव्यन्महाव्रतं ।

आमुक्तकवचः खड्गी जाम्बूनदकिरीटभृत् । शुभ्रमाल्याम्बरधरो खड्गदश्यास्कुण्डलः ।

रथप्रवरमास्थाय नरो नारायणानुगः । विधुन्वन्गाण्डिवं सख्ये बभौ सूर्य इवोदितः ।